

กฎกระทรวง

กำหนดส้วมที่ต้องด้วยสัญลักษณ์ในร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่ม
และสถานีบริการการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซสำหรับยานพาหนะ

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“ส้วมที่ต้องด้วยสัญลักษณ์” หมายความว่า ส้วมที่สร้างด้วยวัสดุทนทาน ทำความสะอาดง่าย มีระบบการขับเคลื่อนอุจจาระและปัสสาวะลงสู่ที่เก็บกักที่ป้องกันสัตว์และแมลงซึ่งเป็นพาหะนำโรคได้ และไม่มีกลิ่นเหม็นหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญต่อผู้ใช้รวมทั้งผู้อยู่ในบริเวณใกล้เคียง และต้องไม่ซึมหรือปนเปื้อนแหล่งน้ำธรรมชาติและน้ำใต้ดินทุกชั้นตอน

ข้อ ๔ ห้องส้วมที่ต้องด้วยสัญลักษณ์ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) มีขนาดพื้นที่ภายในของห้องไม่น้อยกว่า ๐.๙๐ ตารางเมตรต่อหนึ่งที่นั่ง และต้องมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า ๐.๙๐ เมตร แต่ถ้าห้องอาบน้ำและห้องส้วมรวมอยู่ในห้องเดียวกัน ต้องมีขนาดพื้นที่ภายในของห้องไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ ตารางเมตร

(๒) มีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงส่วนต่ำสุดของคานหรือเพดานหรือสิ่งอื่นที่ติดกับคานหรือเพดาน ต้องไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร ทั้งที่มีและไม่มีระบบปรับอากาศ

(๓) มีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศในจำนวนที่สามารถระบายอากาศได้อย่างเพียงพอ

(๔) มีแสงสว่างไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ลักซ์

(๕) มีความลาดเอียงของพื้นห้องไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐๐ ส่วน และมีจุดระบายน้ำตั้งอยู่ในตำแหน่งต่ำสุดของพื้นห้อง

(๖) มีน้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ ถ้ามีภาชนะเก็บกักน้ำ ต้องดูแลให้สะอาดและมีให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

(๗) มีสายฉีดน้ำชำระหรือภาชนะตักน้ำ หรือจัดให้มีกระดาษชำระอย่างเพียงพอ

(๘) มีสบู่หรือน้ำยาล้างมือ

(๙) ที่ปัสสาวะต้องมีระบบการดักกลิ่น

(๑๐) มีอ่างล้างมือที่สะอาดและต้องมีระบบการดักกลิ่น พร้อมก๊อกน้ำ

(๑๑) มีโถส้วมแบบนั่งยองหรือแบบนั่งราบ ถ้าเป็นโถส้วมแบบนั่งยอง ให้ที่วางเท้าของโถส้วมสูงกว่าพื้นห้องได้ไม่เกิน ๕ เซนติเมตร ในกรณีมีความจำเป็น ให้ที่วางเท้าของโถส้วมสูงกว่าพื้นห้องเกิน ๕ เซนติเมตร และให้มีพื้นที่ด้านข้างของโถส้วมอย่างเพียงพอ

(๑๒) ในกรณีที่มีท่อระบายอุจจาระ ต้องมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร และมีความลาดเอียงไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ส่วน

(๑๓) มีท่อระบายก๊าซขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๒.๕๐ เซนติเมตรที่ฐานส้วม หรือที่ท่อส่งสิ่งปฏิกูลซึ่งอยู่ใกล้กับโถส้วม โดยให้เดินท่อออกไปด้านนอกผนัง

(๑๔) มีระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดก๊าบที่ หรือมีท่อรับสิ่งปฏิกูลส่งไปยังระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลรวม ทั้งนี้ ให้ประเภทและขนาดของระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดก๊าบที่และระยะเวลาในการสูบตะกอนจากระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดก๊าบที่ และค่ามาตรฐานของน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ออกจากระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแบบติดก๊าบที่หรือระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลรวม เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๕ เจ้าของร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่มซึ่งจัดสถานที่ไว้สำหรับบริการลูกค้าได้ ในขณะเดียวกันไม่ต่ำกว่าสี่สิบคน และเจ้าของสถานบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซสำหรับยานพาหนะ ต้องจัดให้มีส้วมที่ต้องด้วยสัญลักษณ์ซึ่งเปิดให้ประชาชนผู้ใช้บริการใช้ได้ตลอดระยะเวลาที่ให้บริการ และต้องจัดให้มีเครื่องสุขภัณฑ์ตามจำนวนอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่ม

จำนวนที่นั่งสำหรับลูกค้า (ที่นั่ง)	ห้องส้วมชาย			ห้องส้วมหญิง	
	ส้วม (ที่)	อ่างล้างมือ (ที่)	ที่ปัสสาวะ (ที่)	ส้วม (ที่)	อ่างล้างมือ (ที่)
๒๐ - ๓๐	ให้มีส้วม ๑ ที่ อ่างล้างมือ ๑ ที่ และที่ปัสสาวะ ๑ ที่ ใช้ร่วมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง				
๓๑ - ๕๐	๑	๑	๑	๒	๑
๕๑ - ๗๐	๒	๒	๒	๔	๒
๗๑ - ๑๐๐	๓	๓	๓	๖	๓
มากกว่า ๑๐๐	ให้เพิ่มส้วม อ่างล้างมือและที่ปัสสาวะ อย่างละ ๑ ที่ ทั้งห้องส้วมชายและ ห้องส้วมหญิง ต่อจำนวนที่นั่ง สำหรับจำนวนที่นั่งสำหรับลูกค้าที่เพิ่มขึ้นทุกๆ ๓๐ ที่นั่ง				

(๒) สำหรับสถานบริการการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซสำหรับยานพาหนะ

จำนวนตู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง หรือก๊าซ (ตู้จ่าย)	ห้องส้วมชาย			ห้องส้วมหญิง	
	ส้วม (ที่)	อ่างล้างมือ (ที่)	ที่ปัสสาวะ (ที่)	ส้วม (ที่)	อ่างล้างมือ (ที่)
๑ - ๔	๑	๑	๑	๒	๑
๕ - ๘	๒	๒	๒	๔	๒
ตั้งแต่ ๙ ตู้จ่ายขึ้นไป	๓	๓	๓	๖	๓

ข้อ ๖ ให้ร้านจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่มซึ่งจัดสถานที่ไว้สำหรับบริการลูกค้าได้ใน
ขณะเดียวกันไม่ต่ำกว่าสี่สิบคน และสถานบริการการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซสำหรับยานพาหนะ
ซึ่งประกอบกิจการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้
ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

วิทยา บุรณศิริ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานสมควรปรับปรุงการกำหนดสัญลักษณ์ของส้มในรายจำหน่ายอาหารและหรือเครื่องดื่ม ซึ่งจัดสถานที่ไว้สำหรับบริการลูกค้าได้ในขณะเดียวกันไม่ต่ำกว่ายี่สิบคนและในสถานบริการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง หรือก๊าซสำหรับยานพาหนะให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้